

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 557/2013,

17. juuni 2013,

millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta seoses juurdepääsuga konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikul eesmärgil ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 831/2002

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrust (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 23,

võttes arvesse Euroopa andmekaitseinspektori arvamust,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EÜ) nr 223/2009 on kehtestatud Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamise õiguslik raamistik, sh üldsätted konfidentsiaalsete andmete kaitsmise ja neile juurdepääsu kohta.
- (2) Euroopa statistika huvides kogutud andmete antavaid eeliseid tuleks võimalikult hästi ära kasutada, muu hulgas sellega, et parandatakse teadlaste juurdepääsu konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikel eesmärkidel.
- (3) Paljudele majandus-, sotsiaal- ja keskkonnateaduse ja politoloogia vallas tekkinud küsimustele saab rahuldavalt vastata vaid süvaanalüüsi võimaldavate asjakohaste ja üksikasjalike andmete põhjal. Seoses sellega on teadusuuringuteks kasutatavate üksikasjalike andmete kvaliteedist ja ajakohasusest saanud ühiskonna teaduspõhise mõistmise ja juhtimise oluline komponent.
- (4) Seepärast peaks teadlaskonnal olema laiem juurdepääs Euroopa statistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks kasutatavatele konfidentsiaalsetele andmetele, et neid saaks teaduse edusammude huvides analüüsida ilma, et satuks ohtu selliste konfidentsiaalsete statistiliste andmete kaitse kõrge tase.
- (5) Asutused, kelle tegevuse eesmärk on pakkuda sotsiaal- ja poliitikavaldkondade seisukohast vajalike teadusuuringute jaoks juurdepääsu andmetele ja seda juurdepääsu edendada, võiksid anda oma panuse konfidentsiaalsete andmete teadusotstarbelise edastuse protsessi ja parandada seega juurdepääsu konfidentsiaalsetele andmetele.
- (6) Riskijuhtimisel põhinev lähenemine peaks olema tõhusaim moodus selleks, et muuta teadusotstarbel kättesaadavaks suurem hulk konfidentsiaalseid andmeid ning säilitada sealjuures vastajate ja statistiliste üksuste konfidentsiaalsus.
- (7) Konfidentsiaalsete andmete füüsiline ja loogiline kaitse tuleks tagada õiguslike, halduslike, tehniliste ja korralduslike meetmetega. Sellised meetmed ei tohiks olla ülemäärased ega vähendada andmete kasulikkust teadusuuringute seisukohast.
- (8) Selleks peaksid liikmesriigid ja komisjon kooskõlas määrusega (EÜ) nr 223/2009 võtma vajalikud meetmed, et vältida statistika konfidentsiaalsuse rikkumist ja kehtestada sellekohased sanktsioonid.
- (9) Käesoleva määrusega tagatakse eelkõige era- ja perekonnaelu täielik austamine ja isikuandmete kaitse (Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 7 ja 8).
- (10) Käesolevat määrust tuleks kohaldada, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽³⁾ kohaldamist.
- (11) Käesolevat määrust tuleks kohaldada, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/4/EÜ (keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta) ⁽⁴⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1367/2006 (keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Arhusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes) ⁽⁵⁾ kohaldamist.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽³⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 41, 14.2.2003, lk 26.

⁽⁵⁾ ELT L 264, 25.9.2006, lk 13.

⁽¹⁾ ELT L 87, 31.3.2009, lk 164.

- (12) Komisjoni 17. mai 2002. aasta määrus (EÜ) nr 831/2002, millega rakendatakse ühenduse statistikat käsitlevat nõukogu määrust (EÜ) nr 322/97 seoses juurdepääsuga konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikul eesmärgil, ⁽¹⁾ tuleks kehtetuks tunnistada.
- (13) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa statistikasüsteemi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega nähakse ette tingimused, mille alusel võib teadusotstarbelise statistilise analüüsi huvides lubada juurdepääsu komisjonile (Eurostatile) edastatud konfidentsiaalsetele andmetele, ning komisjoni (Eurostati) ja riiklike statistikaasutuste vahelise koostöö eeskirjad, et sellist juurdepääsu hõlbustada.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „teaduslikul eesmärgil kasutatavad konfidentsiaalsed andmed” – andmed, mille puhul on statistilisi üksusi võimalik identifitseerida vaid kaudselt ja mis on tavaliselt kas turvaliseks kasutuseks mõeldud failid või teadusotstarbelised failid;
- 2) „turvaliseks kasutuseks mõeldud failid” – teadusotstarbelised konfidentsiaalsed andmed, mille suhtes ei ole rakendatud täiendavaid statistilise aimatavuse kontrolli meetodeid;
- 3) „teadusotstarbelised failid” – teaduslikul eesmärgil kasutatavad konfidentsiaalsed andmed, mille suhtes on rakendatud statistika avalikustamise turvameetmeid, et vähendada statistilise üksuse tuvastamise risk ajakohaste parimate tavade kohaselt sobivale tasemele;
- 4) „statistilise aimatavuse kontroll” – meetmed, mille eesmärk on vähendada statistiliste üksuste kohta käivate andmete avaldamise riski; tavaliselt põhinevad need avaldatavate andmete muutmisel või nende koguse piiramisel;
- 5) „juurdepääsusüsteem” – füüsiline või virtuaalne keskkond, kus leiab aset juurdepääs teaduslikul eesmärgil kasutatavatele konfidentsiaalsetele andmetele, ja selle korralduslik ülesehitus;
- 6) „riiklikud statistikaasutused” – riiklikud statistikaametid ja muud riigiasutused, kes vastutavad igas liikmesriigis Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamise eest ja kes on nimetatud seda tegema vastavalt määrusele (EÜ) nr 223/2009.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

Komisjon (Eurostat) võib lubada juurdepääsu teaduslikul eesmärgil kasutatavatele konfidentsiaalsetele andmetele, mis on tema valduses seoses Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamise vastavalt määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklile 1, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) juurdepääsu taotleb tunnustatud teadusüksus;
- b) esitatud on asjakohane teadustöö ettepanek;
- c) on märgitud, mis liiki teaduslikul eesmärgil kasutatavaid konfidentsiaalseid andmeid soovitakse;
- d) juurdepääsu võimaldab kas komisjon (Eurostat) või mõni muu komisjoni (Eurostati) akrediteeritud juurdepääsusüsteem;
- e) andmed esitanud riiklik statistikaasutus on andnud oma nõusoleku.

Artikkel 4

Teadusüksused

1. Teadusüksuste tunnustamisel lähtutakse järgmiste aspektidega seotud kriteeriumidest:

- a) üksuse eesmärk; üksuse eesmärki hinnatakse tema põhikirja, ülesande või muu eesmärgikirjelduse põhjal; üksuse eesmärk peab sisaldama viidet teadustööle;
- b) üksuse senised saavutused või maine kvaliteetsete teadusuuringute tegijana ja avaldajana; üksuse teadusprojektide elluviimise kogemuste hindamisel lähtutakse muu hulgas kätesaadavatest publikatsiooniloeteludest ja teadusprojektidest, milles üksus on osalenud;
- c) teadustöö korraldus organisatsiooni sees; teadusüksus peab olema eraldi juriidilisest isikust organisatsioon, kelle tegevuse keskmes on teadusuuringud, või mõne organisatsiooni teadusosakond; teadusüksus peab olema teaduslike järelduste tegemisel sõltumatu ja iseseisev ning tegutsema lahus selle organisatsiooni poliitilisest osast, kelle juurde ta kuulub;
- d) andmete turvalisuse tagamiseks kasutatavad turvameetmed; teadusüksus peab täitma andmete turvalisuse tagamisega seotud tehnilisi ja infrastruktuurilaseid nõudeid.

2. Teadusüksuse nõuetekohaselt määratud esindaja peab allkirjastama konfidentsiaalsuskokkuleppe, mis hõlmab kõiki üksuse töötajaid, kellel on juurdepääs teaduslikul eesmärgil kasutatavatele konfidentsiaalsetele andmetele, ja milles täpsustatakse andmetele juurdepääsu tingimused, teadlaste kohustused, statistiliste andmete konfidentsiaalsuse kaitsmise meetmed ja sanktsioonid juhuks, kui neid kohustusi ei täideta.

⁽¹⁾ EÜT L 133, 18.5.2002, lk 7.

3. Komisjon (Eurostat) koostab koostöös Euroopa statistikasüsteemi komiteega teadusüksuste hindamise suunised, kaasa arvatud artikli 4 lõikes 2 osutatud konfidentsiaalsuskokkuleppe. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel uuendab komisjon (Eurostat) suuniseid vastavalt menetluskorrale, mille kiidab heaks statistikasüsteemi komitee.

4. Teadusüksuste hindamise aruanded tehakse kättesaadavaks riiklikele statistikaasutustele.

5. Komisjon (Eurostat) peab oma veebisaidil tunnustatud teadusüksuste ajakohastatud nimekirja ja avaldab selle üldsusele.

6. Komisjon (Eurostat) hindab nimekirja kuuluvaid teadusüksusi korrapäraselt uuesti.

Artikkel 5

Teadustöö ettepanek

1. Teadustöö ettepanekus tuleb piisavalt üksikasjalikult esitada järgmine teave:

- a) teadustöö ametlik eesmärk;
- b) põhjused, miks seda eesmärki ei saa saavutada andmetega, mis ei ole konfidentsiaalsed;
- c) juurdepääsu taotlev üksus;
- d) konkreetsed teadlased, kellele oleks andmetele juurdepääs;
- e) juurdepääsusüsteem, mida kavatakse kasutada;
- f) kasutatavad andmekogumid, nende analüüsimise meetodid ja
- g) teadustöö eeldatavad tulemused, mis kavatakse avaldada või mida kavatakse muul moel levitada.

2. Teadustöö ettepanekule tuleb lisada nende teadlaste allkirjastatud individuaalsed konfidentsiaalsusdeklaratsioonid, kes saavad andmetele juurdepääsu.

3. Komisjon (Eurostat) koostab koostöös Euroopa statistikasüsteemi komiteega teadustöö ettepanekute hindamise suunised. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel uuendab komisjon (Eurostat) suuniseid vastavalt menetluskorrale, mille kiidab heaks statistikasüsteemi komitee.

4. Teadustöö ettepanekute hindamise aruanded tehakse kättesaadavaks riiklikele statistikaasutustele, kes esitasid asjaomased konfidentsiaalsed andmed komisjonile (Eurostatile).

Artikkel 6

Riiklike statistikaasutuste seisukoht

1. Enne juurdepääsu võimaldamist konfidentsiaalsetele andmetele küsitakse iga teadustöö ettepaneku kohta nõusolekut

riiklikult statistikaasutuselt, kes need andmed on esitanud. Riiklik statistikaasutus esitab oma seisukoha Eurostatile nelja nädala jooksul alates kuupäevast, mil see asutus sai kätte asjaomase teadustöö ettepaneku hindamise aruande.

2. Võimaluse korral lepivad komisjon (Eurostat) ja asjaomased konfidentsiaalsed andmed esitanud riiklik statistikaasutus kokku konsultatsioonikorra lihtsustamises ja tähtaegade lühendamises.

Artikkel 7

Teaduslikul eesmärgil kasutatavad konfidentsiaalsed andmed

1. Juurdepääsu turvaliseks kasutuseks mõeldud failidele võib lubada siis, kui teadustöö tulemusi ei avaldata enne, kui on kontrollitud, et neis ei avalikustata konfidentsiaalseid andmeid. Juurdepääsu turvaliseks kasutuseks mõeldud failidele võib pakkuda ainult komisjoni (Eurostat) juurdepääsusüsteemides või muudes juurdepääsusüsteemides, mille komisjon (Eurostat) on akrediteerinud selleks, et lubada juurdepääsu turvaliseks kasutuseks mõeldud failidele.

2. Juurdepääsu teadusotstarbelistele failidele võib lubada tingimusel, et juurdepääsu taotlevas teadusüksuses rakendatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid. Komisjon (Eurostat) avaldab teabe nõutavate kaitsemeetmete kohta.

3. Komisjon (Eurostat) valmistab koostöös riiklike statistikaasutustega ette teadusotstarbelised andmekogumid, mis on kohandatud vastavalt teaduslikul eesmärgil kasutatavate konfidentsiaalsete andmete liikidele. Teadusotstarbelise andmekogumi ettevalmistamise käigus võtavad komisjon (Eurostat) ja riiklikud statistikaasutused arvesse konfidentsiaalsete andmete ebaseadusliku avalikustamise riski ja mõju.

Artikkel 8

Juurdepääsusüsteem

1. Juurdepääsu teaduslikul eesmärgil kasutatavatele konfidentsiaalsetele andmetele võib võimaldada komisjoni (Eurostat) akrediteeritud juurdepääsusüsteemide kaudu.

2. Juurdepääsusüsteem peab paiknema riiklikus statistikaasutuses. Erandina võib juurdepääsusüsteem paikneda väljaspool riiklikku statistikaasutust tingimusel, et asjaomased andmed esitanud riiklik statistikaasutus on andnud selleks selge nõusoleku.

3. Juurdepääsusüsteemide akrediteerimisel lähtutakse kriteeriumidest, mis on seotud juurdepääsusüsteemi otstarbe, korraldusliku ülesehituse ning andmeturbe ja andmete haldamise standarditega.

4. Komisjon (Eurostat) koostab koostöös Euroopa statistikasüsteemi komiteega juurdepääsusüsteemide hindamise suunised. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel uuendab komisjon (Eurostat) suuniseid vastavalt menetluskorrale, mille kiidab heaks statistikasüsteemi komitee.

5. Juurdepääsusüsteemide hindamise aruanded tehakse kättesaadavaks riiklikele statistikaasutustele. Aruandes esitatakse soovitus selle kohta, millist liiki konfidentsiaalsetele andmetele

võib süsteemi kaudu juurdepääsu anda. Enne juurdepääsusüsteemi akrediteerimise otsuse tegemist peab komisjon (Eurostat) nõu Euroopa statistikasüsteemi komiteega.

6. Juurdepääsusüsteemi või juurdepääsusüsteemi majutava organisatsiooni nõuetekohaselt määratud esindaja ja komisjon (Eurostat) allkirjastavad lepingu, milles määratakse kindlaks juurdepääsusüsteemi konfidentsiaalsete andmete kaitse alased kohustused ja korralduslikud meetmed. Komisjoni (Eurostati) teavitatakse korrapäraselt juurdepääsusüsteemi tegevusest.

7. Komisjon (Eurostat) peab oma veebisaidil akrediteeritud juurdepääsusüsteemide nimekirja ja avaldab selle üldsusele.

Artikkel 9

Korralduslikud küsimused

1. Komisjon (Eurostat) teavitab Euroopa statistikasüsteemi komiteed korrapäraselt halduslikest, tehnilistest ja korralduslikest meetmetest, mis on võetud, et tagada konfidentsiaalsete andmete füüsiline ja loogiline kaitse ning jälgida nende ebaseadusliku avaldamise või lubamatul otstarbel kasutamise riski ja see ära hoida.

2. Komisjon (Eurostat) avaldab oma veebilehel järgmised materjalid:

- a) teadusüksuste, teadustöö ettepanekute ja juurdepääsusüsteemide hindamise suunised;
- b) tunnustatud teadusüksuste loetelu;
- c) akrediteeritud juurdepääsusüsteemide loetelu;
- d) teadusotstarbeliste andmekogumite loetelu koos asjaomaste dokumentide ja võimalike juurdepääsuviisidega.

Artikkel 10

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 831/2002 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 11

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. juuni 2013

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO